

STORTINGET

Innst. 401 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:141 S (2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bengt Rune Strifeldt, Sivert Bjørnstad, Dagfinn Henrik Olsen og Per-Willy Amundsen om en bærekraftig reindriftsforvaltning

reindrift ved gjentatte brudd på reindriftsloven, ved gjentatte overtredelser inn i andre beitedistrikter og på dyrket mark, samt ved gjentatte overtredelser i boligområder, hager og kirkegårder.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag på tiltak for å redusere øvre reinntall tilnærmet nivået på 1970–80-tallet, slik at de i større grad samsvarer med beiteressursene og bidrar til at reindriften i fremtiden kan bli økologisk bærekraftig.
- Stortinget ber regjeringen sikre større medvirkning av kommunene i reindriftsforvaltningen, slik at de kan stille krav til maksimalt øvre reinntall i de respektive kommunene.
- Stortinget ber regjeringen gjeninnføre offentlig oversikt over reinntall på kommunenivå som et viktig styringsverktøy, og tilføre ressurser til kommunene for å sikre en bedre reindriftsforvaltning.
- Stortinget ber regjeringen stille krav til distriktsplaner for reinbeitedistrikter som tar høyde for bærekraftig drift (bærekraftsplan) og som lokale myndigheter kan bruke i arbeidet med egen arealplanlegging.
- Stortinget ber regjeringen vurdere sanksjoner og vurdere å frata reindriftutøvere rett til å drive med

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sverre Myrli, Runar Sjøstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Hans Gunnar Holand, Jenny Klinge og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, fungerende leder Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Dokument 8:141 S (2023–2024) om en bærekraftig reindriftsforvaltning. Komiteen viser videre til landbruks- og matministerens brev av 24. april 2024 med statsrådets vurdering av representantforslaget. Komiteen viser til at dagens reindriftspolitikken bygger på Stortingets behandling av Meld. St. 32 (2016–2017) Reindrift – Lang tradisjon – unike muligheter, som ble lagt fram av daværende landbruks- og matminister Jon Georg Dale fra Fremskrittspartiet på vegne av regjeringen Solberg.

Komiteen vil understreke at reindrift fortsatt utgjør livsgrunnlaget for mange mennesker og er en

grunnleggende forutsetning for samisk kultur og samfunnsliv. Reindrift er basert på at dyrene oppholder seg på utmarksbeite hele året, og kjennetegnes ved at beiteområder varierer geografisk mellom ulike år og sesonger. Et beiteområde strekker seg ofte over flere kommuner og i enkelte tilfeller også flere fylker. Komiteen understreker samtidig at det er avgjørende at reindriftsforvaltningen skjer på en bærekraftig måte, og at reintallet er tilpasset beitegrunnlaget.

Komiteen viser til ovennevnte brev fra statsråden hvor det framgår at det har vært satt i verk flere tiltak for å tilpasse reintallet til beitegrunnlaget, og at vedtak om reduksjon i antall dyr i det alt vesentlige blir fulgt opp. Komiteen viser videre til at statsråden i svarbrevet understreker at arbeidet med en bærekraftig reindrift der antall dyr tilpasses ressursgrunnlaget er en prioritert oppgave, og at en forutsetning for dette er effektive tiltak for å kontrollere at det faktiske reintallet er i tråd med det øvre tillatte reintallet. Komiteen viser også til at landbruks- og matdepartementet nå gjennomgår reindriftsloven, herunder bestemmelser om reduksjon av reintallet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til representantforslaget om en bærekraftig reindriftsforvaltning, og støtter forslagstillernes intensjon om å gjøre endringer i norsk reindriftsforvaltning slik at reindriften blir mer økologisk bærekraftig. Reindriften er viktig for næring, sysselsetting og økonomi i mange samiske lokalsamfunn, og reindriften er en viktig forvalter av samisk kultur, språk og samfunnsliv. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at reindriftnæringen i større grad må utvikles som en rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv og vil påpeke viktighetene av at økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft er likestilt.

Disse medlemmer vil imidlertid påpeke at reintallet i Finnmark fra 1970 og frem til i dag er nær doblet. Det er om lag 150 000 rein, og i perioder frem til 2015 betydelig høyere. I samme periode, fra 1970, er betydelig beitemark frigitt ved at jordbruk er lagt ned og jordbruksareal er redusert fra 109 000 dekar til 91 000 dekar. Samtidig er antall sauebruk i Finnmark redusert fra 2126 jordbruksbedrifter med sau i 1970 til 129 jordbruksbedrifter med sau i 2019, slik at det også er mindre press på utmarksbeitet.

Disse medlemmer vil påpeke at et reintall som er tilpasset beitegrunnlaget, er avgjørende for å nå målet om en bærekraftig reindrift. Etter at reindriftsloven av 2007 ble iverksatt, er det gjennomført reduksjonsprosesser i Finnmark. Innrapporterte reintall per 1. april 2015 viste at siidaandelene i all hovedsak hadde fulgt opp gitte reduksjonsvedtak. I dag er det meste av beitekapasiteten utnyttet maksimalt og i enkelte områder utover det som er økologisk bærekraftig. Med de siste års

gjentatte beitekriser må det gjøres nye vurderinger om reintallet er i samsvar med beiteressursene.

Disse medlemmer viser til at det er stor variasjon i gjennomsnittsvektene mellom reinbeitedistriktene. I årene etter 2015 har enkelte distrikter hatt gjennomsnittsvakter på under 15 kilo per kalv, og av disse noen helt nede på 13,8 kilo per kalv. I den andre enden av skalaen er det flere distrikter som har gjennomsnittsvakter oppunder 26 kilo per kalv. Dette viser at det er nødvendig med en grundig gjennomgang av reintallet i de enkelte reinbeitedistrikter for å sikre en økologisk bærekraftig reindrift for fremtiden.

Disse medlemmer merker seg at statsråden i ovennevnte brev til komiteen åpner for å se på reduksjon av øvre reintall i forbindelse med en helhetlig gjennomgang av reindriftsloven. Disse medlemmer vil understreke at det er avgjørende at naturmangfold og økologisk bærekraft må være retningsgivende for fastsettelse av øvre reintall.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak for å sikre et øvre reintall som i større grad samsvarer med beiteressursene, og bidra til at reindriften i fremtiden blir økologisk bærekraftig.»

Disse medlemmer har merket seg at det har dukket opp stadig flere saker der reindriften har gått på bekostning av både privat og offentlig eiendom, uten at dette er blitt sanksjonert. Det er et økende problem at enkelte reineiere ikke forholder seg til norsk lov eller til pålegg om å fjerne reinsdyrene fra andres eiendom. Det er et gjentakende problem at reinsdyr tar seg til rette i hagene til folk, på dyrket mark og på kirkegårder.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stille krav til at distriktsplaner for reinbeitedistriktene også tar høyde for bærekraftig drift (bærekraftsplan), som lokale myndigheter også kan bruke i arbeidet med egen arealplanlegging.»

«Stortinget ber regjeringen sikre større medvirkning og tilføre ressurser til kommunene, slik at de kan stille krav til maksimalt øvre reintall i de respektive kommuner og sikre et bedre samarbeid om reindriftsforvaltningen.»

«Stortinget ber regjeringen innføre offentlig oversikt over reintall for hver enkelt siidaandel som et viktig styringsverktøy, og gjennomføre strengere kontroll og sanksjoner mot siidaandeler som overstiger tillatt reintall.»

«Stortinget ber regjeringen skjerpe inn sanksjoner og vurdere å frata reindriftsutøvere rett til å drive med reindrift ved gjentatte brudd på reindrifftsloven, ved gjentatte overtredelser inn i andre beitedistrikter og på dyrket mark, samt ved gjentatte overtredelser i boligområder, hager og kirkegårder.»

Disse medlemmer vil påpeke at Stortinget behandlet endringer i reindrifftsloven våren 2019 (Innst. 349 L (2018–2019) og i den forbindelse vedtok i lovens § 33 andre ledd at reinen i tillegg til tradisjonelt øremerke også skal merkes med individmerke. Til tross for at det har gått 5 år siden lovendringene ble vedtatt, er dette ennå ikke innført.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen følge opp og iverksette Stortingets vedtak ved behandlingen av Innst. 349 L (2018–2019) Endringer i reindrifftsloven, § 33 andre ledd om at reinen i tillegg til tradisjonelt øremerke også skal merkes med individmerke.»

Disse medlemmer merker seg at det er mange reinbeiteområder som har svært lav slakteproduksjon per livrein. Det vil være hensiktsmessig å stille produksjonskrav også til reindriftsnæringen, som vil kunne bidra til å sikre lavere reintall i vårflokk (før kalving). Det er verdt å merke seg at enkelte reinbeiteområder har høy slakte- og totalproduksjon slik som Polmak/Varanger med et snitt på over 10 kg per dyr, mens reinbeitedistriktene i Vest-Finnmark har en slakte- og totalproduksjon på under 5,5 kg per dyr. Til sammenligning har tamreinlagene i Sør-Trøndelag/Hedmark og Reinlagene en slakte- og totalproduksjon på om lag 15 kg per dyr. Et produksjonskrav på 8 kg per livrein vil bidra til at flere tar ut slaktedyr og produksjonen vil øke.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å innføre produksjonskrav for reieiere for å sikre en mer økologisk bærekraftig reindrift og bidra til å ta ut mer slaktedyr og sikre et lavere reintall i vårflokk (før kalving).»

Disse medlemmer vil påpeke at «Oppdrett av kameler og andre kameldyr» har egen næringskode (NACE). Alle virksomheter i Enhetsregisteret i Brønnøysundregistrene er registrert med en næringskode, men reindrift m/ undernæringer har ikke egen næringskode. Disse medlemmer vil videre påpeke at det ikke er krav om at reindrifften og ansatte registreres i AA-registeret. AA-registeret er et grunndataregister over arbeidsforhold i Norge som Nav eier og forvalter. Det vil være hensiktsmessig at reindriftsnæringen m/undernæringer innlemmes i AA-

registeret og gis egne næringskoder, slik at denne næringen behandles tilnærmet likt alle andre næringer.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer slik at reindriftsnæringen m/undernæringer innlemmes i AA-registeret og gis egne næringskoder, slik at denne næringen behandles tilnærmet likt alle andre næringer.»

Disse medlemmer er blitt gjort kjent med at Landbruksdirektoratet ikke har oversikt over hvilke organisasjonsnummer som får tilskudd via reindrifftsavtalen, eller hvilke organisasjonsnummer som er tilknyttet reindrifften. Landbruksdirektoratet har ikke en slik oversikt, da de utbetaler tilskudd med utgangspunkt i personnummer. Disse medlemmer mener en slik praksis er svært uheldig og at reindriftsnæringen med undernæringer må likebehandles med landbruksnæringen hvor det kreves organisasjonsnummer for utbetaling av tilskudd.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre praksisen ved utbetaling av tilskudd via reindrifftsavtalen, slik at utbetalinger av tilskudd skjer med utgangspunkt i registrert foretak og organisasjonsnummer.»

Disse medlemmer viser til at det i forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag fremgår at det ikke utbetales produksjonspremie for avgiftspliktig salgsinntekt som overstiger 650 000 kroner per siidaandel og 1 250 000 kroner per reinlag. Dette medfører at flere reieiere som har potensial til å slakte mer rein velger å ikke slakte ut fordi det ikke er lønnsomt uten produksjonspremien.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fjerne taket for utbetaling av produksjonspremie på 650 000 kroner per siidaandel og 1 250 000 kroner per reinlag for å stimulere til økt slakt og produksjon.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak for å sikre et øvre reintall som i større grad samsvarer med beiteressursene, og bidra til at reindrifften i fremtiden blir økologisk bærekraftig.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen stille krav til at distriktsplaner for reinbeitedistriktene også tar høyde for bærekraftig drift (bærekraftsplan), som lokale myndigheter også kan bruke i arbeidet med egen arealplanlegging.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre større medvirkning og tilføre ressurser til kommunene, slik at de kan stille krav til maksimalt øvre reintall i de respektive kommuner og sikre et bedre samarbeid om reindriftsforvaltningen.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen innføre offentlig oversikt over reintall for hver enkelt siidaandel som et viktig styringsverktøy, og gjennomføre strengere kontroll og sanksjoner mot siidaandeler som overstiger tillatt reintall.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen skjerpe inn sanksjoner og vurdere å frata reindriftsutøvere rett til å drive med reindrift ved gjentatte brudd på reindriftsloven, ved gjentatte overtredelser inn i andre beitedistrikter og på dyrket mark, samt ved gjentatte overtredelser i boligområder, hager og kirkegårder.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen følge opp og iverksette Stortingets vedtak ved behandlingen av Innst. 349 L (2018–2019) Endringer i reindriftsloven, § 33 andre ledd om at reinen i tillegg til tradisjonelt øremerke også skal merkes med individmerke.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen vurdere å innføre produksjonskrav for reineiere for å sikre en mer økologisk

bærekraftig reindrift og bidra til å ta ut mer slaktedyr og sikre et lavere reintall i vårflokk (før kalving).

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer slik at reindriftnæringen m/undernæringer innlemmes i AA-registeret og gis egne næringskoder, slik at denne næringen behandles tilnærmet likt alle andre næringer.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen endre praksisen ved utbetaling av tilskudd via reindriftsavtalen, slik at utbetalinger av tilskudd skjer med utgangspunkt i registrert foretak og organisasjonsnummer.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen fjerne taket for utbetaling av produksjonspremie på 650 000 kroner per siidaandel og 1 250 000 kroner per reinlag for å stimulere til økt slakt og produksjon.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:141 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bengt Rune Strifeldt, Sivert Bjørnstad, Dagfinn Henrik Olsen og Per-Willy Amundsen om en bærekraftig reindriftsforvaltning – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 30. mai 2024

Torgeir Knag Fylkesnes

fungerende leder

Alfred Jens Bjørlo

ordfører

**DET KONGELEGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Dykkar ref
HM/IHM

Vår ref
24/831-

Dato
24. april 2024

**Svar på brev fra Næringskomiteen - Dokument 8:141 S (2023-2024) -
Representantforslag om ei bærekraftig reindriftsforvaltning**

Eg viser til brev frå Næringskomiteen dagsett 12.04.2024 vedlagt representantforslag Dokument 8:141 S (2023-2024) frå stortingsrepresentantane Bengt Rune Strifeldt, Sivert Bjørnstad, Dagfinn Henrik Olsen og Per-Willy Amundsen om ei berekraftig reindriftsforvaltning.

I Dokument 8:164 vert det fremja 5 konkrete forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag på tiltak for å redusere øvre reintall tilnærmet nivået på 1970–80-tallet, slik at de i større grad samsvarer med beiteressursene og bidrar til at reindriften i fremtiden kan bli økologisk bærekraftig.*
- 2. Stortinget ber regjeringen sikre større medvirkning av kommunene i reindriftsforvaltningen, slik at de kan stille krav til maksimalt øvre reintall i de respektive kommunene.*
- 3. Stortinget ber regjeringen gjeninnføre offentlig oversikt over reintall på kommunenivå som et viktig styringsverktøy, og tilføre ressurser til kommunene for å sikre en bedre reindriftsforvaltning.*
- 4. Stortinget ber regjeringen stille krav til distriktsplaner for reinbeitedistrikter som tar høyde for bærekraftig drift (bærekraftsplan) og som lokale myndigheter kan bruke i arbeidet med egen arealplanlegging.*
- 5. Stortinget ber regjeringen vurdere sanksjoner og vurdere å frata reindriftutøvere rett til å drive med reindrift ved gjentatte brudd på reindriftsloven, ved gjentatte overtredelser inn i andre beitedistrikter og på dyrket mark, samt ved gjentatte overtredelser i boligområder, hager og kirkegårder.»*

Innleiing

Innleiingsvis viser eg til at reindriftspolitikken byggjer på Stortinget si handsaming av Meld. St. 32 (2016-2017) *Reindrift – Lang tradisjon – unike muligheter*, lagt fram av Regjeringa Solberg våren 2017. Stortinget handsamar i tillegg reindriftspolitikken to gonger i året: ved den årlege proposisjonen om reindriftsavtalen og ved handsaming av det årlege statsbudsjettet.

Eg vil framheve den tydinga reindriften har for næring, sysselsetjing og økonomi i mange lokalsamfunn, og som urfolksnæring er reindriften ein grunnleggande føresetnad som forvaltar av samisk levesett, språk og kulturarv.

Reindriften er basert på at reinen skal beite på utmarksbeite heile året. Både naturtilhøva og reinen sine behov varierer gjennom året. Reinen trekker mellom dei ulike årstidsbeitene og utøverane flytter etter. Beiteområdene strekkjer seg ofte over fleire kommunar, og i enkelte tilfelle over fylkesgrenser. Beite- og flyttemønsteret er det same år etter år, men det er store regionale forskjellar både i flyttemønster og i avstandar reinen blir flytta. Eit flyttemønster som er tilpassa årstidsvariasjonane og reinen sin natur gjev ei optimal utnytting av marginale utmarksressursar. Den tradisjonelle driftsforma med flytting mellom årstidsbeite, er dermed viktig både for både økologisk, økonomisk og kulturell berekraft i reindriften.

Innanfor det samiske reinbeiteområdet er det 6 regionale reinbeiteområde, som er delt inn i totalt 80 reinbeitedistrikt. Grensene for reinbeitedistrikta er sjeldan samanfallande med kommunegrensene. Vidare kan òg fleire reinbeitedistrikt ha beiterettar i same kommune, både til same tid og på ulike tider.

Statsforvaltarane i høvesvis Trøndelag, Nordland og Troms og Finnmark har sidan 2014 vore førstelinestyresmakt for reindrift. Før 2014 var det regionale områdestyre, der reindriften var representert, som hadde dei oppgåvene statsforvaltaren har i dag. Områdestyra var kollegiale organ, oppnemnt av fylkestinget og Sametinget. Endringa som vart gjort i 2014 hadde som formål å forenkle forvaltninga av reindriften og for å sikre habilitet og kompetanse.

Berekraft er hovudmålet i reindriftspolitikken, og ei berekraftig reindrift skal gi dagens reindriftsutøvarar moglegheit til å utøve reindrift samstundes som moglegheitene for framtidige generasjonar til å drive reindrift vert ivareteke. Avtalepartane til reindriftsavtalen er samde om korleis måloppnåinga i reindriftspolitikken kan vurderast. Stortinget får dette til handsaming i proposisjonen til Stortinget om Reindriftsavtalen 2024/2025.

Svar på stilte forslag

Svar på forslag 1

Det er avgjerande for å nå målet om berekraftig utvikling at reintalet er tilpassa beitegrunnlaget.

Reintal har vore ei utfordring over tid, og etter at gjeldande reindriftslov vart sett i verk har det vore gjennomført reduksjonsprosessar i Finnmark. I samband med prosessen med reintal vart det gjort vurderingar av om øvre reintal for dei enkelte reinbeitedistrikta vil vere

berekraftige over tid. Sidan 2015 har innrapporterte tal vist at siidaandelane i all hovudsak har følgd opp gjevne reduksjonsvedtak, men nokre få reinbeitedistrikt er framleis over det fastsette øvre reintalet. Desse reinbeitedistrikta vert følgd opp i samsvar med reindriftslova sine reglar.

Svar på forslag 2

Omtalen av beite- og flyttmønstra i reindriffta over, viser at forvaltning av reintalet på kommunenivå ikkje er i samsvar med korleis reindriffta vert utøvd. Fastsetjing av reintal kommunevis, vil kunne føre til store utfordringar for reindriffta med å ivareta dei tradisjonelle driftsmønstra og i forvaltninga av næringa. Reintalet må sjåast i samanheng med det totale beiteområdet eit reinbeitedistrikt har til rådvelde. Eg meiner derfor at dette ikkje er eit føremålstenleg tiltak.

Svar på forslag 3

Reindriffta er ei relativt lita men viktig næring. Som det går fram av omtalen ovanfor, er det dei tre nordlegaste statsforvaltarande som er førstelinestyresmakt for reindriffta. Det er i både næringa og samfunnet si interesse å ha ei god og oversiktlig reindrifftsforvaltning. Ei fragmentering av forvaltninga ved å overføre ressursar og kompetanse til kommunane, ville gjere det krevjande å sikre ei kompetent, einskapleg og føreseieleg forvaltning av næringa. Vidare ville det ført til auke i den totale ressursbruken.

Oversikt over reintal i vårflokk (før kalving) for reinbeitedistrikta er offentleg tilgjengeleg gjennom *Ressursregnskapet for reindrifften*, som Landbruksdirektoratet utarbeider årleg. Med denne oversikta vil kommunane ha ei viss oversikt over talet på rein som har beiteområde i kommunen.

Reindrifftslova regulerer utøvinga av reindrifftsretten, men ikkje forvaltninga av areala reindriffta nyttar. Arealforvaltninga blir styrt av plan- og bygningslova, og kommunane har derfor ei viktig rolle i å forvalte dei areala reindriffta nyttar. Dette krev at kommunane har kunnskap om korleis reindriffta nyttar areala, noko kommunane kan få gjennom distriktsplanen frå reinbeitedistrikta, og gjennom dialog med reinbeitedistrikta.

Svar på forslag 4

Etter reindrifftslova § 57 skal det fastsetjast bruksreglar for forvaltninga og bruken av ressursane i reinbeitedistriktet. Bruksreglane skal sikre ei økologisk berekraftig utnytting av beiteressursane i distriktet.

Bruksreglane skal utarbeidast av styret for reinbeitedistriktet og skal godkjennast av statsforvaltaren. Det går fram av reindrifftslova kva bruksreglane skal ha nærare reglar om. Det skal gjevast reglar om beitebruk, reintal, bruk og vedlikehald av gjerder og andre fellesanlegg, bruk av motorisert køyretøy, disponering av reindriftsfond, forvaltning av distriktet sine middel, fordeling av arbeidsplikter og investeringar, og andre tilhøve. Det er fastsett eit øvre reintal for dei enkelte siidaene i bruksreglane i kvart reinbeitedistrikt.

Bruksreglane er til intern bruk for reinbeitedistrikta.

Distriktsstyret skal òg utarbeide distriktsplan, jf. reindriftslova § 62. Planen skal innehalde dei opplysningane om verksemda i distriktet som er naudsynte for den offentlege planlegginga. Distriktsplanen skal angå flyttemønster, gi oversikt over årstidsbeite, kalvingsland og liknande, oversikt over framkomst- og transportmiddel, oversikt over gjerder og anlegg og eventuell inndeling i beitesone. Distriktsplanane skal gje kommunane god oversikt over korleis reindriftn brukar areala i kommunen, og informasjonen skal òg visast i arealbrukskart for reindriftn, som er tilgjengeleg i NIBIO si innsynsløysing Kilden. Dette vil gje kommunane eit godt utgangspunkt for å gå i dialog med reinbeitedistrikta i plansaker. I tillegg gjev Ressursregnskapet for reindriftnæringa oversikt over reintal og produksjon i distriktet.

Svar på forslag 5

Reindriftslova har fleire føresegnar som regulerer saker knytt til at rein har valda skade utanfor lovleg beiteområde. Reineigarane har ei plikt til å føre tilsyn med sin reinflokk, jf. reindriftslova § 28, og har ei plikt til å retta seg etter føresegnene i reindriftslova, jf. § 74. Om reineigarane ikkje etterkjem denne plikta har statsforvaltaren, dersom offentlege interesser tilseie det, ei plikt til å gje naudsynte pålegg for å bringe det ulovlege tilhøvet til opphøyr, jf. reindriftslova § 75. Om pålegget ikkje blir etterkome, kan statsforvaltaren ilegge tvangsmulkt og vedta tvangsutdriving av den aktuelle reinflokk, jf. § 79.

Grunneigar har òg moglegheit til å fremje erstatningskrav, jf. reindriftslova § 67 flg. Det vert lagt til grunn at slike erstatningskrav har ein preventiv effekt om denne moglegheita blir brukt. Dette er likevel eit privatrettsleg tilhøve som ligg hjå den private parten og har følgeleg ikkje nokon tilknytning til reindriftnforvaltninga.

Det er viktig at statsforvaltarane følgjer opp brot på reindriftslova. Landbruks- og matdepartementet har sendt brev til statsforvaltarane der det er presisert at ein skal ha eit særleg merksemd på, og oppfølging av føresegnene i reindriftslova om tilsynsplikt i konfliktområda. Eg opplever at statsforvaltarane har hatt meir merksemd på desse utfordringane den siste tida og meiner det er viktig at statsforvaltaren òg i framtida følgjer opp brot på reindriftslova og set i verk naudsynte tiltak etter reindriftslova.

Avslutning

Avslutningsvis vil eg understreke at arbeidet med ei berekraftig reindriftn med eit reintal i samsvar med ressursgrunnlaget er ei prioritert oppgåve. Det er ein føresetnad for målsetjingane om ei berekraftig reindriftn at dei øvre reintala er følgd av effektive tiltak for kontroll av at faktisk reintal er i samsvar med dette.

Regjeringa har sett i gang eit arbeid i Landbruks- og matdepartementet med ein heilskapleg gjennomgang av reindriftslova. Arbeidet er breitt forankra med innspel frå ei rekkje relevante aktørar. Det er stor merksemd på bestemmingane som gjeld reduksjon av reintalet.

Eventuelle behov for endringar i bestemmingane om reintal inngår i dei heilskaplege vurderingane som vert gjort i lovarbeidet.

Med helsing

A handwritten signature in blue ink that reads "Geir Pollestad". The signature is written in a cursive style with a distinct loop at the end of the last name.

Geir Pollestad

